

Handläggare
Karolina Landowska
Telefon: 08-508 35 509**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 20 oktober 2015**Ärende 4****Yttrande över remissen av Motion (2015:43) om
att ta krafttag mot våldsbejakande extremism**
*Remiss från kommunstyrelsen***Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till
arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt
yttrande över remissen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektörKarin Eriksson Bech
utvecklingschef**Sammanfattning**

En motion om att ta krafttag mot våldsbejakande extremism har inkommit till kommunstyrelsen från Lotta Edholm (FP) och Joar Forssell (FP). Motionen har remitterats till utvalda nämnder, däribland arbetsmarknadsnämnden, för yttrande.

Staden ska enligt motionen bedriva ett kraftfullt och verksamt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Arbetet får dock inte stå i motsats till de rättsuppehållande funktionerna. För att förverkliga en sådan ambition lämnar motionärerna ett flertal förslag till beslut.

Arbetsmarknadsförvaltningen redovisar i sitt svar att förvaltningen anser att frågan om våldsbejakande extremism är mångfacetterad och svår och kräver en övergripande och samlad strategi för staden som utgångspunkt för stadens åtgärder i frågan.

Med hänvisning till de förslag som lämnas i motionen vill arbetsmarknadsförvaltningen anföra att en strategi mot våldsbejakande extremism nyligen remitterats och behandlats av arbetsmarknadsnämnden (AMN 2015-0198-01.06). I denna remiss behandlas de åtgärdsområden som efterfrågas i motionen.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben på arbetsmarknadsförvaltningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till Arbetsmarknadsnämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Skärholmen stadsdelsnämnd, samt Rådet för mänskliga rättigheter, Stiftelsen Expo, Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA), Fryshusets CIDES- center för information om destruktiva subkulturer remitterat en motion från Lotta Edholm (FP) och Joar Forssell (FP) om att ta krafttag mot våldsbejakande extremism. Remisstiden går ut den 2 november 2015.

Ärendet

En motion har inkommit till kommunstyrelsen från Lotta Edholm (FP) och Joar Forssell (FP) avseende krafttag mot våldsbejakande extremism. Enligt motionen måste våldsbejakande extremism mötas med insatser från olika aktörer inom staden och civilsamhället samt med specifik kunskap som inte finns hos kommunen idag. Ett kraftfullt och verksamt förebyggande arbete som inte står i motsats till de rättsuppehållande funktionerna måste enligt motionen bedrivas i staden. Vidare anser motionen att kommunen måste säkerställa att inget stöd eller lokaler direkt eller indirekt går till våldsbejakande extremism.

I motionen förslås kommunfullmäktige besluta att:

- Stockholms stad säkerställer att de finns väl kända riktlinjer för hur rättsväsendet ska kopplas in för att garantera att eventuella gärningspersoner lagförs.
- Stockholms stad för att säkerställa genomförande och samverkan mellan olika berörda parter upprättar en centralt placerad, lokal samordnare mot våldsbejakande extremism.
- Uppdra åt kommunstyrelsen samt samtliga facknämnder och/eller bolag vilka tillhandahåller lokaler eller utdelar föreningsstöd att i enlighet med motionens intention genomlysa verksamheten och avbryta eventuella stöd till våldsbejakande extremism.
- Stockholms stad tillsammans med nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism etablerar en uppsökande verksamhet i enlighet med vad motionen anför.
- Uppdra till utbildningsnämnden att tillsammans med regeringens nationella samordnare mot våldsbejakande extremism genomföra ett kunskapslyft i enlighet med vad motionen anför.

- Stockholms stad i enlighet med motionens intentioner utreder hur ett lokalt stöd till avhopparverksamhet kan stödjas och utformas samt återkommer med förslag om detta.
- Stockholms stad i enlighet med motionens intention utreder hur ett lokalt anhörigstöd kan stödjas och utformas samt återkommer med förslag om detta.

Arbetsmarknadsförvaltningens yttrande

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit del av motionen om att ta krafttag mot våldsbejakande extremism. Som tidigare framförts i förvaltningens yttrande över remissen ”Strategi mot våldsbejakande extremism” (AMN 2015-0198-01.06) anser förvaltningen att frågan om våldsbejakande extremism är svår och mångfacetterad och kräver en övergripande strategi för stadens insatser.

Arbetsmarknadsnämnden bedriver verksamheter där frågor om våldsbejakande extremism kan komma att aktualiseras. Eftersom detta är relativt nytt för förvaltningens verksamheter vill förvaltningen understryka behovet av såväl tydliga samverkanskanaler som ökad kunskap. Förvaltningen har därför i sitt tidigare yttrande (AMN 2015-0198-01.06) välkomnat en stadsövergripande strategin. Vidare ställer sig arbetsmarknadsförvaltningen positiv till de utgångspunkter för en sådan strategi som redovisades i kommunstyrelsens remiss.

Med hänvisning till de förslag som framförs i motionen vill arbetsmarknadsförvaltningen anföra att den strategi mot våldsbejakande extremism som remitterats och behandlats av arbetsmarknadsnämnden (AMN 2015-0198-01.06) omfattar de åtgärder som efterfrågas i motionen.

Enligt remissen från kommunstyrelsen ska Stockholms stads agerande i frågan om våldsbejakande extremism vara entydigt. Våldsbejakande extremism, var helst den visar sig, ska i alla lägen bekämpas. Individer som i Sverige eller i andra delar av världen begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa. Rörelser som stödjer eller stärker politisk eller religiös våldsbejakande extremism ska veta att staden inte accepterar deras denna typ av verksamhet.

Det fortsatta arbetet med en stadsövergripande strategi ska ta sin utgångspunkt i fem punkter:

1. Rekrytering till våldsbejakande extremism ska motarbetas.

- Staden ska arbeta aktivt med uppsökande arbete
- Anhöriga och civilsamhälle som vill hindra radikaliserings ska få stöd och kunskap.
- Att stödja civilsamhället är avgörande. De som har en hög trovärdighet och sociala nätverk bör ges goda förutsättningar att möta frågeställningen. Civilsamhället har en stor betydelse både i förebyggande arbete och i avhopparverksamhet.
- En nationell gemensam telefontjänst ska införas.
- Pågående insatser behöver förtydligas.

2. Kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka i hela staden

- Arbetet med våldsbejakande extremism kan och ska inte begränsas till sociala insatser.
- Medarbetare inom fler verksamhetsområden ska få ökad kunskap. En stadsövergripande strategi behöver inbegripa insatser för att utbilda alla medarbetare.
- Grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen behöver involveras i ett aktivt demokratiarbete. Detta kan behöva ges ökat utrymme för att tydliggöra de värderingar som styr icke-demokratiska rörelser inom politik och religion.

3. Staden ska utveckla samarbetet med polisen

- Genom det arbete som sker inom stadens olika verksamheter ska demokratiska värden belysas och kunskap om olika rörelser och individers negativa odemokratiska agerande fångas upp och hanteras i samverkan med rättsvårdande myndigheter, som exempelvis polisen.
- Utgångspunkten för arbetet med en kommande stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism är en ökad samverkan.
- Handlingsplaner med tydliga ansvarsområden ska tas fram.
- En central samordnarfunktion kan komma att prövas.
- Samverkan ska inte bara ske på en central nivå. Även på lokal nivå är det angeläget att kunskap utbyts mellan stadens myndigheter och andra aktörer - inte minst polisen.
- Flera städer i Norden och inom EU håller på att ta fram handlingsplaner. Därför är kunskapsöverföring viktigt.

4. Stöd ska ges för att hoppa av och långvarigt lämna destruktiva miljöer

- Olika frivilligorganisationer kommer att kunna bidra till att människor bryter destruktiva och farliga beteenden.
- Insatser av den typ som socialnämnden pekar på i sin delstrategi ska riktas till avhoppare som vill lämna den extrema rörelsen.

5. Drabbade av extremism ska få stöd och trygghet.

- Staden kan ge stöd till individer, organisationer eller andra sammanslutningar som drabbats av våldsbejakande extremism.

Under hösten har en lokal samordnare för frågor kring våldsbejakande extremism anställts inom socialförvaltningen.

Kommunstyrelsen framhåller att ett Stockholm som håller samman minskar extremismens grogrund och är själva förutsättningen för strategin. Det förebyggande arbetet kräver samverkan med civilsamhället men det kräver också samarbete mellan olika delar i staden samt relevanta myndigheter.

Arbetsmarknadsförvaltningen har även tagit del av Försvarshögskolans rapport *Förebyggande av våldsbejakande extremism på lokal nivå* (2015). Enligt rapporten krävs nödvändigtvis inte att nya strukturer och organisationer inrättas på lokal nivå i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Tidigare utredningar pekar på att mycket kan göras inom befintliga strukturer. Vidare framhålls i rapporten att det har funnits en avsaknad av strukturerat arbete inom området. Det är viktigt att samordningsformer och strukturer finns som länkar samman de individuella insatserna genom hela förebyggandekedjan. Det behövs en utarbetad lägesbild och gemensam problembild samt en inventering av existerande, tillgängliga och framtida resurs- och kontaktpersoner.

Arbetsmarknadsnämndens insatser inom utbildning och arbete är viktiga redskap för att reducera utanförskap. Nämndens verksamheter arbetar indirekt för att stärka människors självbild och integrering i arbetslivet och samhället. Förvaltningen anser att detta är hörnstenar i att skapa jämlika förutsättningar och villkor för människors levnadssituation, och som möjligen på sikt kan motverka extremism. Arbetsmarknadsförvaltningen tror dock att

orsakerna till varför en individ väljer att tillhöra en grupp inom våldsbejakande extremism är komplex. Detta stöds av försvarshögskolans rapport *"Förebyggande av våldsbejakande extremism på lokal nivå"* (2015) där utanförskap och social orättvisa identifieras som en av flera möjliga bakgrundsfaktorer.

Bilaga

1. Motion (2015:43) om att ta krafttag mot våldsbejakande extremism